

Sygn. akt V ACa 244/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2013r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wilk (spr.)
Sędziowie:	SA Jadwiga Galas SA Janusz Kiercz
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 23 lipca 2013r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. N. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o naprawienie szkody

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 24 stycznia 2013r., sygn. akt I Cgg 22/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 o tyle, że zasądza odsetki od kwoty 75.000 złotych od dnia 8 marca 2011r. i powództwo o odsetki za okres wcześniejszy oddala;
2. oddala apelację w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V ACa 244/13

UZASADNIENIE

Powód J. N. (1) w ostatecznie sprecyzowanym stanowisku wniósł o zobowiązanie pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. do naprawienia szkód górniczych powstałych na należącej do niego nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...) poprzez zapłatę odszkodowania w kwocie 75.518,00 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 75.000,00 złotych naliczanymi od dnia 1 kwietnia 2010 roku oraz od kwoty 518,00 złotych naliczanymi od dnia 25 marca 2011 roku, a

także odszkodowania w kwocie 25.000,00 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2011 roku – z tytułu zwrotu kosztów wyburzenia budynku.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2013 roku, sygn. akt I Cgg 22/12 Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 75.518,00 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 14 kwietnia 2010 roku od kwoty 75.000,00 złotych oraz od dnia 25 marca 2011 roku od kwoty 518,00 złotych, oddalając powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu i rozliczył koszty sądowe.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód jest właścicielem nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...). Na nieruchomości wzniesiony jest parterowy budynek mieszkalny, stanowiący połowę tzw. bliźniaka. W wyniku ruchu zakładu górniczego pozwanej w nieruchomości powoda powstały liczne szkody górnicze, co jest między stronami niesporne i zostało stwierdzone zawartą ugodą. Na zlecenie pozwanej została sporządzona analiza techniczno – ekonomicznej opłacalności remontu, określająca wartość odtworzeniową budynku na 75.518,13 złotych, koszt jego rozbiórki na 42.805,06 złotych, natomiast koszt przywrócenia stanu poprzedniego na 66.669,31 złotych. Między stronami powstał w związku z powyższym spór, co do sposobu naprawienia szkód górniczych – powód domagał się wypłaty odszkodowania, zaś pozwana wyraziła wolę naprawienia szkody w drodze restytucji naturalnej. Na podstawie opinii biegłego inż. Z. S. Sąd Okręgowy ustalił, że wartość odtworzeniowa budynku, uwzględniająca techniczne zużycie poszczególnych jego elementów wynosi na 75.518,00 złotych, natomiast koszt remontu budynku oraz naprawy chodnika, wyniósłby 85.682,34 złote, przy czym nie uwzględniono w tym przypadku kosztu prostowania ściany szczytowej, co wymagałoby dodatkowo dużych nakładów i skomplikowanych robót.

W oparciu o dokonane ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy zważył, że odpowiedzialność pozwanej za szkody powstałe na nieruchomości powoda wskutek eksploatacji górniczej prowadzonej przez należący do niej zakład górniczy jest niesporna. Wskazał, że postępowanie dowodowe wykazało, iż remont budynku jest nieuzasadniony z ekonomicznego punktu widzenia, dlatego też naprawienie szkody powinno nastąpić przez wypłatę jednorazowego odszkodowania, obejmującego wartość budynku mieszkalnego w oparciu o art. 95 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił, uznając roszczenie powoda o zwrot kosztów wyburzenia budynku za przedwczesne, skoro powód nie wykazał aby dokonał rozbiórki. Orzeczenie o kosztach oparł Sąd Okręgowy na treści przepisu art. 96 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powyższy wyrok zaskarżyła pozwana w części uwzględniającej powództwo oraz rozstrzygającej o kosztach procesu, zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie:

-prawa materialnego tj. art. 95 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu tego przepisu jako podstawy całości zasądzanego roszczenia, pomimo iż nie wszystkie uszkodzenia nieruchomości powoda wynikały z działalności górniczej prowadzonej przez pozwaną;

-prawa materialnego tj. art. 362 k.c. poprzez nie przyjęcie przez Sąd I instancji faktu przyczynienia się powoda do zaistniałej w jego mieniu szkody, poprzez nienależyte utrzymywanie budynku oraz niewykonywanie jego konserwacji i napraw, mimo wykazania tego faktu przez biegłego w opinii na której Sąd oparł podstawy wyroku;

-prawa procesowego, mającego wpływ na treść wyroku tj. art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., art. 285 k.p.c. i art. 286 k.p.c. poprzez przyjęcie opinii biegłego za wiarygodny dowód w sprawie i w związku z tym uznaniem jej jako obiektywną oraz w sposób wyczerpujący oraz przekonywujący umotywowaną, pomimo niewyjaśnienia wszystkich zastrzeżeń do opinii zgłoszonych przez pozwaną;

-prawa procesowego, mającego wpływ na treść wyroku tj. art. 233 § 1 k.p.c., polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i nierozważeniu w sposób wszechstronny zebranego materiału dowodowego, skutkujące dokonaniem nietrafnych ustaleń w zakresie przesądzenia zasadności roszczenia.

Formułując powyższe zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz od strony przeciwnej kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

apelacja jest uzasadniona jedynie o tyle, że skutkowałą zmianą zaskarżonego w wyroku w zakresie zasądzonych odsetek. Mając bowiem na względzie granice rozpoznania sprawy i obowiązek badania przez Sąd odwoławczy z urzędu naruszenia prawa materialnego należało skorygować termin wymagalności roszczenia odsetkowego. Nie ulega wątpliwości, że co do zasady odsetki ustawowe należne są od daty wymagalności roszczenia. Niemniej jednak w sytuacji ustalenia wysokości odszkodowania według stanu rzeczy istniejącego w chwili wydania opinii przez biegłego, właściwe jest przyznanie odsetek właśnie od tej daty. W konsekwencji uzasadnione jest przyjęcie, że odsetki od kwoty 75.000,00 złotych należą się od dnia doręczenia pozwanej odpisu opinii biegłego inż. Z. S. tj. od 8 marca 2011 roku, na podstawie art. 481 § 1 k.c., a powództwo o odsetki za okres wcześniejszy, podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji jako, że znajdują one oparcie w treści zebranych dowodów, które Sąd ten ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. zaś zarzuty apelacji odnoszące się do uchybień tego Sądu w zakresie przeprowadzonej oceny dowodów nie są uzasadnione.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Tym wymogom apelacja pozwanej nie sprostала gdy apelująca nie wykazała tych kryteriów oceny dowodów, którym Sąd I instancji miałby uchybić. Tym samym te zarzuty apelacji uznać trzeba za chybione. W szczególności nie sposób zgodzić się z argumentami apelacji dotyczącymi wadliwości opinii sporządzonej przez biegłego inż. Z. S.. Opinia biegłego podlega, jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (tak m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 roku, I CKN 1170/98). Specyfika oceny tego dowodu wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej. Nadaje to pierwszorzędne znaczenie, przy tej ocenie, kryterium poziomu wiedzy biegłego. Analizując opinię biegłego inż. Z. S. stwierdzić należy, że sformułowane w niej wnioski są stanowcze i szczegółowe, jak również odnoszą się w sposób zupełny do zakreślonej przez Sąd tezy dowodowej. Jednocześnie stanowiące treść opinii wywody są precyzyjne i dają się w sposób jednoznaczny zinterpretować. Wreszcie przedmiotowa opinia pozbawiona jest luk i sprzeczności. Wyjaśniając opinię ustnie biegły szczegółowo wskazał dlaczego kwestionuje metody badawcze przyjęte w opinii biegłego J. N. (2). Wyjaśnił również precyzyjnie podstawy faktyczne swoich wniosków. W związku z powyższym nie można zarzucić Sądowi pierwszej instancji niewyjaśnienia okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tym bardziej, że strony miały możliwość zgłoszenia zarzutów do przedmiotowej opinii, do których biegły się odniósł, będąc przesłuchiwany na rozprawie. W konsekwencji brak było podstaw do kwestionowania wynikających z opinii wniosków. Przypomnienia wymaga, że wprawdzie zgodnie z art. 286 k.p.c. sąd może zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku jest to konieczne. Potrzeba dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych czy też potrzeba dalszego jej wyjaśnienia może wynikać z okoliczności sprawy i podlega ocenie sądu orzekającego. Jeżeli zaś sąd uzyskał od biegłego wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, to nie ma potrzeby żądania ponowienia lub uzupełnienia tego dowodu (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 lutego 1974 roku, II CR 817/73). Przenosząc powyższe rozważania natury ogólnej na grunt niniejszej sprawy, należy wskazać, że biegły wyjaśnił w sposób logiczny dlaczego do kosztów remontu budynku należy doliczyć koszt remontu chodnika, co w ocenie Sądu Apelacyjnego odpowiada regułom logicznego rozumowania. Wykracza bowiem poza granice wyobraźni przeciętnego człowieka stwierdzenie, iż chodnik nie jest, podobnie jak wzniesiony na niej

budynek, częścią składową nieruchomości na której się znajduje. W sposób rzetelny, biegły wyjaśnił, że uwzględnił przy opracowywaniu opinii ceny obowiązujące w dacie jej sporządzenia, co należy, w świetle doświadczenia życiowego i zawodowego Sądu, uznać za prawidłową metodykę. Podkreślenia wymaga, co wzięto również pod uwagę przy ocenie tej opinii, że jej wnioski są zbieżne z wnioskami prywatnej opinii sporządzonej w postępowaniu przesądowym na zlecenie pozwanej.

Jako nietrafny należało uznać również zarzut skarżącej, odnoszący się do obrazy art. 95 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze, formułując który kwestionuje nie sposób naprawienia szkody (co do którego istniał spór we wcześniejszym etapie postępowania), lecz zasądzenie odszkodowania, obejmującego również te uszkodzenia, które wynikają z wad w budowie i zaniedbań właściciela budynku w jego należytych utrzymaniu, co w istocie stanowi przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub powiększenia szkody. Należy zaznaczyć, że przewidziana w art. 362 k.c. instytucja przyczynienia się poszkodowanego ma jedynie wpływ na ocenę zakresu jej naprawienia, a nie na to, czy w ogóle powstaje taki obowiązek. Szkody górnicze ujawnione na nieruchomości powoda są skutkiem ruchu zakładu górniczego pozwanej, która w związku z tym ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą na podstawie art. 95 ust. 1 prawa geologicznego i górniczego, co jest w rozpoznawanej sprawie niesporne. Podnosząc kwestię przyczynienia się powoda do zaistnienia szkody lub jej zwiększenia wskazuje strona skarżąca na okoliczność, która została jednak uwzględniona w stanowiącej podstawę ustalenia odszkodowania opinii. Zauważyć należy, że biegły ocenił koszt odtworzenia budynku na kwotę 207.078,43 złote. Ze względu jednak na stopień technicznego zużycia poszczególnych elementów budynku, wynikającego również z braku dbałości właściciela o jego należyty stan wartość ta została obniżona do 75.518 ,00 złotych.

Z powyższych przyczyn apelacja w pozostałym zakresie podlegała oddaleniu, jako nieuzasadniona, na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono, stosownie do jego wyniku, w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.